

Bomenbond Rijnland: Jaarverslag 2020

Jaarverslag 2020

Na een voorspoedige start van 2020 met al op 8 februari een Algemene Ledenvergadering maakte de Bomenbond zich op voor de invulling van het jubileumjaar. Het plan was het vijftienvigjarig bestaan bescheiden maar gevarieerd te vieren met een aantal activiteiten en bijeenkomsten door het jaar heen. Het coronavirus gooide echter roet in het eten.

Fysiek vergaderen werd een onmogelijke opgave en al snel vervangen door onderling telefonisch overleg of digitale bijeenkomsten. Tegelijkertijd was 2020 ook een jaar met veel beleidsstukken, controversiële projecten en aan het slot zelfs weer twee juridische procedures.

Leiden: beleid en wettelijke kaders

Na het onverwachte aftreden van wethouder Leewis zette haar opvolger wethouder North er de vaart in. De langverwachte Groenrapportage verscheen in februari 2020, het 'Uitvoeringsprogramma 2020-2023 Leiden Biodivers en klimaatbestendig, Samen maken we Leiden groener!' in maart. Helaas besloot het college het eindelijk gepubliceerde en uitstekende advies van de stadsecoloog ('Ecologische kansen in de gemeente Leiden') en de reacties daarop als "informatieve bijlages" bij dit Uitvoeringsprogramma te voegen. Gevolg van de overbeladen raadsagenda was dat op voorstel van het college de mogelijke reikwijdte van dit advies ernstig werd ingeperkt. De kritische geluiden van de Leidse Milieuraad en anderen waaronder de inspraak vanuit de Bomenbond werden behendig naar de achtergrond verdrongen. De Raad ging helaas mee in dit opzetje, met als enig tegengeluid een motie van de Partij van de Dieren, samen met de SP en PS¹. Deze motie met een pleidooi voor 'geïnformeerde beslissingen rondom ecologische hotspots' en voor het uitstellen van ingrepen in de door de stadsecoloog benoemde locaties werd helaas verworpen met 9 stemmen voor en 30 tegen, maar de toon voor het Spoorweghavenpad (zie hieronder) was wel gezet.

De eerste Groenrapportage van dit college over 2019 bevat een schat aan informatie over samenstelling en omvang van 'het groen' in Leiden. Minstens zo belangrijk is de informatie over de aantallen gekapte bomen waarbij een storting in het zogeheten Bomenfonds is opgelegd. Uit vergelijking met onze eigen databestanden van de verleende vergunningen bleken forse verschillen met de gemeentelijke data. Mede na een informatief gesprek met de Bomenbond besloot de Rekenkamercommissie Leiden – Leiderdorp in oktober tot een eigen onderzoek naar de werking van het Bomenfonds. De onthutsende conclusies² werden gepresenteerd in februari 2021.

Naast (groene) ruimteverslindende hoogbouw spant dit college zich ook in voor de aanleg van extra asfalt voor brede en liefst nog bredere fietspaden. Het conceptprogramma Fiets 2020 – 2030 vormde voor de Bomenbond in juli de aanleiding tot een stevige zienswijze. Hierin vroegen wij met klem om vooral toch óók aan te geven waar asfalt zou verdwijnen als compensatie voor de aanleg van brede

¹ [M.20.0027.03 PvdD Motie geïnformeerde beslissingen rondom ecologische hotspots](#)

² Bomen in Leiden, papier en praktijk, 22 februari 2021

snelfietspaden zonder bomen waar een laag vliegende e-biker tegenaan kan botsen. De definitieve versie³ werd in de Raad van 15 december 2020 vastgesteld, waarbij de omstreden plannen voor de aanleg dwars over het Spoorweghavenpad door het college zijn ingetrokken. De uitgebreide inventarisaties door omwonenden met steun van Menno Schilthuizen en zijn collegae van Taxon expedities onderbouwden de ecologische waarde van dit gebied.

Ook de verbinding dwars over het terrein van Ons Buiten werd ingetrokken, maar daar was de kaalslag enkele jaren geleden helaas al een feit.....

In het Raads- en collegevoorstel Bestemmingsvoorstel Jaarstukken 2019⁴ introduceerde het college een inzet van geld uit het Bomenfonds voor ander groen dan bomen. Door overheveling van vrijgevallen gelden⁵ naar een Reserve Bomen en Openbaar Groen werd een voorschot genomen op de beleidskaders die later duidelijk werden bij de eerste bespreking van de wijzigingen in de Bomenverordening. Na onze inspraak en steun vanuit fracties in de raadscommissie op 2 juli wordt de naam van de nieuwe Reserve weer teruggezet naar Reserve Bomen....

In september vond een eerste oriënterende ronde plaats over mogelijke wijzigingen van de Bomenverordening. Na een lange radiostilte ontving het handjevol organisaties dat voor de ronde in september was uitgenodigd, medio december de voorstellen zoals die na de zogenaamde verwerking van onze reacties waren opgesteld. Niet verwonderlijk leken die voorstellen opvallend veel op de 'eerste gedachten' uit september. Dit vormde de opmaat tot een intensief proces in het eerste halfjaar van 2021 met talloze zienswijzen en insprekers, waarover meer in ons jaarverslag 2021. Met de afschaffing van de Groene Kaart en verruiming van kapcriteria was de teneur duidelijk: minder bescherming van bomen en ruim baan voor de bouwers.

De Bomenbond heeft ook de aanvraag ondersteund voor het raadgevend referendum over het inrichtingsvoorstel Roomburgerpark. In dit park kreeg de plaatselijke hockeyclub LHC Roomburg van het Leidse college toestemming om een vierde hockeyveld aan te leggen in het openbare park. Dit zou ten koste gaan van ruim 70 bomen en een groot gedeelte openbaar groen. Hierna vroegen twee particulieren een referendum aan. Het referendum is in 2021 gehouden dus verslag volgt in het jaarverslag over 2021.

Leiden: projecten

Naast overleg over diverse kleinere projecten en hun gevolgen voor de aanwezige bomen en handhavingvragen⁶ is dit jaar veel tijd besteed aan omvangrijke projecten zoals de ontwikkelingen in het Bio Science park, herziening compensatieplan Rijnlandroute, talloze herinrichtingsprojecten (Gasthuiswijk, Vogelwijk-Raadsherenbuurt, Houtkwartier Oost, Professorenwijk Oost) en gebiedsvisies / kadernota's met grote implicaties voor bomen en groen zoals het Stationsgebied (Parmentierweg) en de Kaasmarkt⁷.

Op een aantal momenten in 2020 heeft overleg plaatsgevonden met Comol5, de aannemerscombinatie van de Rijnlandroute, over ingrijpende wijzigingen in het compensatieplan zoals dit bij de

³ Leiden duurzaam bereikbaar, beleidsprogramma fiets 2020 – 2030, Leiden fietsstad, 15 december 2020

⁴ RV. nr.: 20.0059 d.d. 2 juni 2020

⁵ Vrijval betekent hier: stortingen die niet door de vergunninghouder worden teruggevraagd als betaling voor door hem nieuw aangeplante bomen

⁶ Voorbeelden: actie op achterblijvende compensatie Lammermarkt, kap bij Schouwenhove, kap bij de school de Thermiek, kap tbv nieuwbouw Ypenburgbocht, kap tbv nieuwbouw brandweerkazerne langs de Schipholweg, kap Verdamstraat tbv plaatsing tijdelijke units, reactie op teleurstellend Beheerplan Rhijnhof.

⁷ Inspraak over (de oude platanen op) deKaasmarkt in de raadscommissie SO op 5 mei 2020, over (behoud van het kauwenpleintje aan) de Parmentierweg op 7 juli 2020

vergunningverlening voor de kap in 2017 was vastgesteld. Op grond van de uitval van bomen in de droge zomers daarna en onvoldoende diepgravend onderzoek van bodemgesteldheid in tussenliggende jaren bleek een aantal voornemens niet langer haalbaar. Helaas betrof dit ook de aanplant van grotere maten bomen. Om te voorkomen dat nog meer jaren verloren zouden gaan zonder compensatie van de eerdere kap is voor een aantal plekken een nieuw compensatieplan opgesteld dat uiteindelijk medio 2021 ter finale goedkeuring aan de gemeente is voorgelegd.

De vergunning voor de kap van de gezonde dennen op het Annie van Hattemplein uit oktober 2020 is voor de Bomenbond een voorbeeld van 'vergroenen-door-te-kappen' zoals dit de afgelopen jaren helaas vaker is voorgekomen. Reden om in november formeel bezwaar te maken bij de regionale commissie Bezwaarschriften. Helaas bleek de commissie niet gevoelig voor onze argumenten en bleef de vergunning in stand (uitspraak maart 2021).

Oegstgeest

In Oegstgeest spelen in 2020 twee zaken waar de Bomenbond bemoeienis mee heeft en heeft gehad: de kunstgras-perikelen bij ASC en het bestemmingsplan De Geesten.

ASC

In Oegstgeest startte de Bomenbond, samen met de Stichting Behoud Dorpskarakter en een particuliere inwoner, een procedure tegen de gemeente Oegstgeest. Het college had toestemming gegeven voor de aanleg van een kunstgrasveld bij sportvereniging ASC, tegen alle eerdere afspraken in. De raad had in 2006 besloten dat bij de verhuizing van ASC naar de Overveerpolder in elk geval geen kunstgras zou mogen komen: de sport is 'te gast' in de natuur, en daar past geen kunstgras bij. Dit is in de aankoopakte van 2007 nog eens bevestigd. Echter, door een juridische fout in het bestemmingsplan in 2017 bleek deze clausule niet opgenomen. ASC was er als de kippen bij en kondigde aan alsnog kunstgras velden aan te leggen. De gemeente stelde zich merkwaardig genoeg op het standpunt dat ze een vergunning niet kon weigeren, sterker nog, dat er helemaal geen vergunning nodig was. Dit ondanks juridisch advies van advocatenkantoor Pels Rijcken. De gemeente baseert zich op eigen juristen die de belangen van ASC zwaarder vonden wegen dan het natuurbelang. De gemeente herstelde de fout in het bestemmingsplan maar maakte via een voorziening de aanleg van kunstgras onder voorwaarden toch mogelijk. Kort daarop diende ASC een vergunningsaanvraag in die voldeed aan de voorwaarden en begin november 2020 verleende de gemeente de vergunning. De Bomenbond, de SBDO en een buurman tekenden bezwaar aan en stonden op 29 december 2020 tegenover ASC en de gemeente voor de kortgedingrechter. Op 12 januari 2021 was de uitspraak, waarin ons bezwaar helaas werd afgewezen.

Endegeest

Het nieuwe bestemmingsplan van Endegeest en Rhijngest is een jarenlange molensteen om de nek van het college in Oegstgeest. Om kasteel Endegeest te redden, moet er op het landgoed nieuwe bebouwing komen. De Bomenbond houdt al die tijd de vinger aan de pols om te bewaken dat de machtige bomen en het verdere groen niet opgeofferd gaat worden. Dat we het goed in de gaten moeten houden is echter wel duidelijk. De Oudendal Groep, eigenaar van landgoed Endegeest heeft in februari 2019 zonder overleg vijf monumentale bomen gekapt. Om het terrein alvast bouwrijp te maken?

We lieten ons informeren en gaven input, wat leidde tot een Nota van Uitgangspunten met aandacht voor groen, maar ook voor recreatie. Mei 2020 verscheen vervolgens een Gebiedsvisie waarover we

erg tevreden ware vanwege de aandacht voor rust, ruimte en groen. Wel hadden we zorg over de intensieve recreatie en het natuurbeheer. De gemeente wil Endegeest ontsluiten voor fietsverkeer en mogelijk horeca. Het natuurbeheer wil de gemeente in handen geven van het Zuid-Hollands Landschap. We werden getriggert door het woord 'opknappen' op de kaart, wat doorgaans het einde betekent van de spontane natuur. In twee inspraakreacties hebben we onze visie gegeven op 5 mei (Inspreeknotitie Geesten Oegstgeest) en op 19 mei (aanvulling Inspreeknotitie Geesten Oegstgeest), nadat het plan op onderdelen gewijzigd was.

Op 28 mei 2020 werd Gebiedsvisie De Geesten door de raad vastgesteld, inclusief een unaniem aangenomen amendement om de wijzigingsbevoegdheid tot wonen expliciet niet bij het college neer te leggen, maar bij de raad te houden. Er bleken echter al afspraken gemaakt te zijn met de Oudendal Groep, om er commerciële woningbouw toe te staan. In de vergadering van 26 juni 2020 stelde het college voor om het amendement terug te draaien. Dit ging zelfs de VVD te ver en trok de steun aan het college in, waarna wethouder Peter Glasbeek opstapte.

Een paar maanden later was dezelfde wethouder weer terug, zij het dat het dossier De Geesten wordt behandeld door een andere wethouder: Matthijs Huizing. In 2021 zou er een nieuw bestemmingsplan komen. De Bomenbond houdt de vinger aan de pols.

Bestuur en ledenaanwas

Eind 2020 bestond het bestuur uit Arjen Korevaar (voorzitter), Bea Hoogheid (secretaris), Johan Volkers (penningmeester, PR) en Dick de Vos (beiden algemeen lid).

Ook in 2020 groeide het aantal leden gestaag, met de nieuwe aanwas van meer dan veertig leden tipt het ledenbestand eind 2020 een totaal van tweehonderd leden aan.

Inkomsten en Uitgaven 2020

Met een totaal van ruim € 3400,-- aan ontvangen donaties werd de raming voor 2020 ruim overtroffen. Door de beperkingen als gevolg van corona bleven de uitgaven ver achter bij de ramingen voor 2020: amper de helft van het gereserveerde bedrag ad € 4000,-- werd uiteindelijk uitgegeven met als grootste post € 1216,75 voor juridische kosten. Aan steun aan derden is € 200,-- uitgegeven (Vrienden van het Roomburgerpark en Stoeplantjes).